

Møteinnkalling

Utvalg: Fellesnemnda - Ørland og Bjugn kommuner
Møtested: Store sal, Ørland Kultursenter
Møtedato: 13.12.2018
Tid: 13:00

Forfall meldes til postmottak@orland.kommune.no eller på telefon 72 51 40 00, for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Tom Myrvold	Leder	OK-H
Therese Eidsaune	Medlem	OK-H
Marit Sletten	Medlem	OK-H
Hilde-Kristin Sandvik	Medlem	OK-H
Thor Bretting	Medlem	OK-H
Birger Austad	Medlem	OK-H
Ole Martin Hågård	Medlem	OK-H
Trond Magnus Brekstad	Medlem	OK-FRP
Stian Tyskø	Medlem	OK-V
Finn Olav Odde	Medlem	OK-SP
Roy Høen	Medlem	OK-SP
Bjørn Henrik Solbue	Medlem	OK-SP
Thomas Hovde	Medlem	OK-SP
Nina M. Brækstad Sandvik	Medlem	OK-SP
Hanne Koksvik Høysæter	Medlem	OK-SP
Øyvind Næss	Medlem	OK-SV
Gunnhild Tettli	Medlem	OK-AP
Knut Morten Ring	Medlem	OK-AP
Tonje Iren Sakariassen	Medlem	OK-AP
Sundet		
Irja Helen Hammern Døsvik	Medlem	OK-AP
Ogne Undertun	Nestleder	BK-AP
Sissel Eide Fremstad	Medlem	BK-AP
Anne Torill Rødsjø	Medlem	BK-AP
Lene Kotte	Medlem	BK-AP
Fredrik Sandness	Medlem	BK-AP
Kristin Skilleås	Medlem	BK-AP
Hans Jørgen Lysø	Medlem	BK-AP
Hugo Solheim	Medlem	BK-AP
Jan Otto Olden	Medlem	BK-AP
Einar Aaland	Medlem	BK-H
Jan Vollan	Medlem	BK-H

Tore Melhuus	Medlem	BK-H
Anne M. Bjørnerud	Medlem	BK-H
Hans Eide	Medlem	BK-SP
Laila Iren Veie	Medlem	BK-SP
Ole Graneng	Medlem	BK-SP
Jan Inge Standahl	Medlem	BK-SP
Walter Braa	Medlem	BK-FRP
Per Odd Solberg	Medlem	BK-B
Marthe Rødsjø	Medlem	BK-SV

Vel møtt!

Tom Myrvold
leder

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 18/22	Kommunevåpen for nye Ørland kommune	
PS 18/23	Kommuneblomst og kommunefugl for nye Ørland kommune	

Orienteringer:

- Søknad på NM-veka
- Plan for kulturbygging
- Generell orientering v/prosjektleder

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
18/22	Fellesnemnda - Ørland og Bjugn kommuner	13.12.2018

KOMMUNEVÅPEN FOR NYE ØRLAND KOMMUNE

Arbeidsutvalget Ørland/Bjugn - Prosjektleders innstilling

1. Det foreslås at det ikke lages et nytt kommunevåpen for nye Ørland kommune, men at man velger ett av de eksisterende til dagens Bjugn og Ørland kommuner.
2. Det foreslås at fellesnemnda vedtar prosess og valg av kommunevåpen for nye Ørland kommune.

Sakens bakgrunn og innhold

Fellesnemnda har tidligere vedtatt at gruppen «visjon, symboler og felles kultur» for nye Ørland kommune skal være et politisk og administrativt samstyrt prosjekt. Det vil si at gruppen er plassert inn i den administrative prosjektorganisasjonen, og at det er en administrativ gruppe hvor politiske representanter deltar. Gruppen har fått i oppdrag å prioritere å utarbeide forslag til kommunevåpen for nye Ørland kommune.

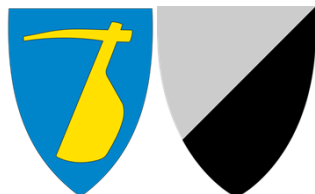
Folkehelsevurdering

Folkehelsepolitikken er et ansvar på tvers av sektorer og samfunnsområder jfr. Meld.St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter.

Administrasjonens vurdering

Fra 1. januar 2018 trådte nytt regelverk om kommunevåpen i kraft. Det nye regelverket innebærer at fylkestingene og kommunestyrene selv har rett til å utforme og vedta sine våpen. Fra 1933 og til 2018 skulle slike godkjennes av Kongen i statsråd etter å ha blitt vurdert av statens heraldiske konsulent. Ordet heraldikk betyr læren om våpenskjold.

Nye Ørland kommune kan derfor velge å lage et nytt kommunevåpen eller videreføre ett av de to eksisterende til dagens Bjugn og Ørland kommuner.

Kommunevåpen skal brukes i lang tid framover, i motsetning til logoer og andre kjennetegn som ofte fornyes med jevne mellomrom. I forarbeidene til den nye loven understreker kommunal- og moderniseringsdepartementet verdien av våpen av god kvalitet og oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å benytte seg av kompetente rådgivere og ha et langsiktig perspektiv.

Kommuner og fylkeskommuner som er i prosess for sammenslåing kan velge forskjellige fremgangsmåter ved fastsetting av våpen og flagg:

1. Videreføre en av kommunenes flagg eller våpen. Det eneste kravet vil være å gi Arkivverket beskjed om at et gjeldende våpen skal videreføres som felles våpen for ny kommune eller fylkeskommune.
2. Det er ikke nødvendig at nye kommunale og fylkeskommunale flagg og våpen er klare fra første dag etter sammenslåingen ettersom det ikke er noe regelverk som pålegger kommuner og fylkeskommuner å ha våpen eller flagg. Det er derfor mulig for kommunene å bruke god tid til å fastsette nytt våpen og flagg.
3. Dersom det er ønskelig å fastsette nytt våpen og flagg før ikrafttredelse av ny kommune, kan eksisterende kommunestyre treffe likelydende vedtak. Før vedtak treffes er det viktig at kommunene setter av tid til å orientere seg i Arkivverkets oversikt over eksisterende kommunevåpen og foretar forundersøkelse hos Patentstyret. Etter vedtak i kommunestyrene må det sørges for felles innsending til Arkivverket. Fellesnemnda har ikke kompetanse til å vedta flagg eller våpen.

Kommune-loven § 3 nr. 6:

Kommunestyret selv fatter vedtak om kommunevåpen og kommuneflagg. Fylkestinget selv fatter vedtak om fylkesvåpen og fylkesflagg.

Kommunale og fylkeskommunale våpen og flagg skal ikke være egnet til å forveksles med eksisterende kommunale eller fylkeskommunale våpen eller flagg, eller annet tegn omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg, eller noe som er egnet til å oppfattes som slikt tegn eller flagg.

Kommunen og fylkeskommunen skal uten ugrunnet opphold sende vedtatte våpen og flagg til Arkivverket. Arkivverket skal publisere våpen og flagg uten ugrunnet opphold. Departementet kan gi forskrift om innsendingen og publiseringen.

Gruppen «visjon, symboler og felles kultur» har drøftet kommunevåpen for nye Ørland kommune. De administrative representanter som er valgt som deltakere i gruppen er Bjørnar Harøy, Hans Eide, Gunn Kristin Ørsleie, Daniel Johansen, Skjalg Ledang, Arild Risvik, og hovedtillitsvalgte fra begge kommuner, Ann-Berit Nervik og Øyvind Haraldsvik (Gunn Karin Olsen fram til 01.08.18). De politiske representanter er Sissel Eide Fremstad (BA) og Marit Sletten (ØH). Marit Knutshaug Ervik leder gruppen på vegne av prosjektleder.

Daniel Johansen, Historiker Ørland Kultursenter, har på bakgrunn av oppdrag gitt fra gruppen, utarbeidet et notat om dagens to kommunevåpen, regler for dette, og forslag til prosess for valg av nytt eller valg av ett av de eksisterende kommunevåpen i Bjugn og Ørland kommuner. Notatet er vedlagt saken.

Sak om kommunevåpen er framlagt og drøftet i gruppen «visjon, symboler og felles kultur». Gruppen konkluderte med å følge den faglige anbefalingen og har foreslått at ett av de eksisterende kommunevåpen for Bjugn og Ørland kommuner velges. Gruppen peker på at dagens kommunevåpen for Ørland bør foretrekkes, da det oppsummerer nye Ørland kommune sterkest når det gjelder mest egenartede historie og fremtid. Gruppen foreslår at saken legges fram for behandling i fellesnemnda.

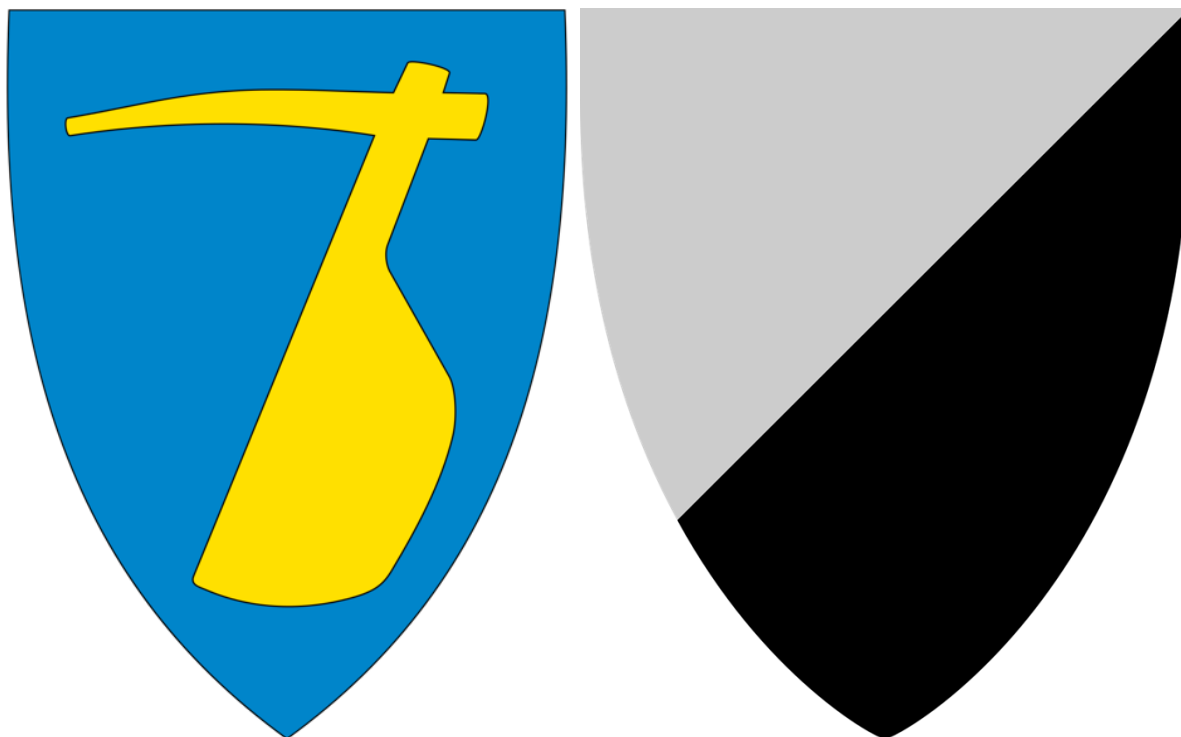
Det ble gitt en kort orientering om arbeidet fra gruppen «visjon, symboler og felles kultur» i arbeidsutvalget 13.11.18. Tilbakemeldinger fra arbeidsutvalget var blant annet at de ønsket at innbyggerne bør involveres i prosessen med valg av kommunevåpen, kommuneblomst og kommunefugl. På denne bakgrunn foreslår prosjektledelsen at fellesnemnda vedtar prosess for valg av kommunevåpen, og at det velges mellom dagens eksisterende kommunevåpen for Bjugn og Ørland kommuner.

Vedlegg:

- 1 Om kommunevåpen for nye Ørland kommune

Om kommunevåpen for nye Ørland kommune

Ervika 31.07.18

Som et ledd i kommunesammenslåingen mellom Ørland og Bjugn skal det nå besluttes hva som fra 01.01.2020 blir våpen for nye Ørland kommune.

Kommunal og moderniseringsdepartementet har ved ny lov av 01.01.2018 gitt fylkestingene og kommunestyrene rett til selv å utforme og vedta sine våpen. Fra 1933 og til 2018 skulle slike godkjennes av Kongen i statsråd etter å ha blitt vurdert av statens heraldiske konsulent. Ordet heraldikk er her viktig å forklare da det betyr læren om våpenskjold. Dette regelverket har sine røtter i middelalderens riddersven og har styrt utformingen av kongers og lands våpen og senere også all offentlig våpenbruk fram til vår tid.

Vi har dermed to valg å forholde oss til: Man kan enten lage et nytt kommunevåpen eller videreføre ett av de to eksisterende.

Historien om kommunevåpen

Tradisjonen med kommunevåpen er ganske moderne i Norge. Byene har hatt både egne segl og flaggmerker siden middelalderen. Trondheim hadde for eksempel den fembladede rosen eller "Trondheimsrosen" som sitt flaggmerke, og dagens byvåpen som segl tilbake til høymiddelalderen. I forbindelse med 900-årsjubileet for slaget på Stiklestad i 1930 tok Bondelaget initiativ til at alle norske fylker skulle få sine faste merker. Som fagkyndig til dette

arbeidet ansatte de arkivaren Hallvard Trætteberg som etter dette ble landets viktigste sakkyndige på utforming av offentlige våpenskjold. I tillegg til å lage regelverket av 1933 for utforming av alle våpen som skal brukes på offentlige bygninger, tegnet også Trætteberg det norske riksvåpenet som i sin nåværende form ble vedtatt i 1937. Ingen norske landkommuner hadde på dette tidspunktet egne merker eller våpen.

I 1950-årene begynte en sakte bevegelse for å lage egne merker for hver enkelt kommune i Norge. Disse ble ikke utformet etter samme mønster som gjaldt for annen offentlig våpenbruk og i 1954 ble det besluttet at også kommunene skulle ha våpen utformet etter et fastsatt regelverk. Øverste fagkyndige for dette arbeidet helt fram til omlag 1970 var Hallvard Trætteberg. Han fortsatte også å arbeide som designer og rådgiver for norske kommuner helt til sin død i 1987. Den store bølgen av kommunevåpen kom på 1970- og 80-tallet. Det er også da våre to kommuner fikk sine egne.

Ørland og Bjugns kommunevåpen

Ørlands våpen er tegnet av heraldiker Hallvard Trætteberg i 1979 og er, forklart med riktig heraldisk språk: "Venstre skrådelt av sølv og svart." Bjugns våpen er tegnet av lektor Einar H. Skjervold fra Trondheim i 1987 og beskrives som "I blått et gull ror."

Bjugn henviser med sitt våpen til kommunens fiskeritradisjoner, kystkultur og roret som styringsredskap, mens Ørland valgte en speilvendning av fru Inger til Austråtts våpenskjold som sitt kommunevåpen. Dette våpenet peker tilbake til en faktisk norsk ridderslekt som hadde Austrått som sitt sete og som i betydelig grad har skrevet seg inn i norsk historie og litteratur med bl.a. Henrik Ibsens stykke *Fru Inger til Østråt*.

Begge kommunevåpen følger heraldiske regler og tar utgangspunkt i de to kommunenes historie. De gamle reglene for utforming av kommunevåpen er fortsatt veiledende anbefalinger for utforming av nye og kommunene oppfordres til å kontakte departementet for å få rådgivning til dette arbeidet. Skal man tegne et nytt våpen er reglene som følger:

- 1: Våpenet skal ha to farger: sølv (hvitt) eller gull (gult) + rødt, blått, grønt eller svart.
- 2: Våpenet skal inneholde bare ett motiv, men samme motiv kan gjentas flere ganger.
- 3: Motivet må kunne beskrives entydig med heraldiske faguttrykk.
- 4: Motivet skal fremstilles i ren flatetegning, uten bruk av perspektiv og skyggelegging.
- 5: Karakteristiske trekk ved motivet skal fremheves.
- 6: Motivet skal være så enkelt at det er lett kjennelig også i liten størrelse eller på lang avstand.
- 7: Motivet skal fylle skjoldflaten godt.
- 8: Våpenet må ikke krenke rettighetene til andre våpeneiere som man behøver å ta hensyn til. (Det vil si at man ikke kan ta i bruk et våpen som er brukt av en annen administrativ enhet eller slekt. Dette er man pliktig til å undersøke.)

Nytt kommunevåpen eller ikke?

Det å velge et symbol som favner et områdes felles identitet, historie eller framtid er vanskelig. Spesielt siden det også skal fungere som en gjenkjennbar og karakteristisk logo. Første anbefaling er derfor at man ikke starter opp en prosess med å lage et nytt kommunevåpen, men heller velger et av de eksisterende. Dette fordi de to våpnene som finnes er gode, og man bør dermed ikke erstatte noe som i begge tilfeller fungerer med noe man ikke vet hva blir.

Felles historie og identitet

Det er ikke vanskelig å snakke om en kollektiv historie og identitet for Ørland og Bjugn. Kommunene har en lengre fartstid samlet enn de har vært adskilte enheter. Den betydelige arkeologiske rikdommen fra Valseidet i Bjugn til Ørlands storhauger og høvdingseter forteller om dette landskapets strategiske plassering. Herfra har man i tusener av år kunnet kontrollere skipsleia og innløpet til Trondheimsfjorden. Denne historien fortsatte i middelalderen og tidlig nytid ved at området utviklet seg til et norsk annerledesland. Ørland og Bjugn var landets eneste prestegjeld med tre herregårder og var en slags trøndersk adelsbastion med en herregård på Tøndel i Nes, en på Austrått og en på Storfosna som sammen eide nesten alt av jord. Da formannskapsloven kom i 1837 ble dette området, med unntak av gamle Jøssund i Bjugn, til den første Ørland kommune. I 1853 brøt landskapene Bjugn, Nes og Stjørna ut og dannet den første Bjugn kommune. Denne ble på sin side splittet i tre i 1899 til kommunene Nes, Bjugn og Stjørna. I 1896 brøt også Agdenes ut av Ørland kommune. I 1964 ble Nes, Jøssund, Bjugn og nordre del av Stjørna sammenslått til den første Bjugn kommune. Med en stemmes overvekt i Stortinget ble ikke Ørland med i denne sammenslåingen. I 2020 skal så disse landskapene føyes sammen igjen til en administrativ enhet.

Historisk sett har kommunene hatt et felles arbeidsmarked. I mange hundre år var den primære næringen å drive landbruk under herregårdene, men på grunn av eierstrukturen ble bøndene i dette grøderike området mer spesialiserte fiskere enn jordbrukere. Ufriheten under herregårdene avfødte en særegen kystkultur som fortsatt lever i begge kommuner gjennom både næring, museer og kystkulturlag. Mens jordbruket var tungt avgiftsbelagt av godseierne, var havet en kilde til rikdom for mange generasjoner av leilendinger i vårt landskap. Denne kulturen og det rike sildefisket i fjordene rundt både Ørland og Bjugn gjorde at begge kommuner fikk en betydelig sjørettet industri på 1800- og 1900-tallet i tillegg til jordbruket. Men områdets strategiske plassering har ikke bare preget oss i gammel tid. Denne statusen formet også neste kapittel i vår felles historie da den tyske okkupasjonsmakten gjorde Ørland-Bjugn til en av landets mest befestede områder under siste verdenskrig.

Etableringen av NATO-basen i tuftene av den tyske flyplassen på Ørlandet i 1952 skapte på nytt et felles arbeidsmarked for området som har blitt forsterket helt fram til vår tid. Vedtaket om å gjøre Ørland til enebase for det norske luftforsvaret i 2012 gjorde Ørland og Bjugn til noen av landets viktigste forsvarskommuner.

Hvilket våpen favner fortid og framtid best?

Hvordan fungerer så de to kommunevåpnene som felles logo for den nye kommunen?

Både Ørland og Bjugn har en sterk og levende kystkultur og en voksende marin næring. Slik sett fungerer roret godt for begge to. Samtidig må det sies at kystkultur er noe vi deler med alle andre kystkommuner fra den russiske grensa i nord til svenskegrensa i sør. Kommunevåpenet med roret på blå bunn er både grafisk vellykket og fortellende om historie og framtid, men det formidler lite om hva som skiller oss fra resten av kyst-Norge. Bjugns våpen ble berømmet for både å være korrekt og vellykket av statens sakkyndige og riksantikvaren da dette ble lagt fram som forslag i 1980-årene. Det har to farger og et tegn, nemlig roret, og dette fyller skjoldet godt. Våpenet er allikevel mindre fleksibelt i sort-hvit framstilling da det er fargesatt i gull og blått. Ellers er det en utmerket moderne våpenform for en kystkommune med både referanser til sjøfart og styringsdyktighet.

1: Einar H. Skjervolds utkast til flagg og kommunevåpen for Bjugn som ble godkjent av Kongen i statsråd i 1989.
 2: Fru Inger til Austråtts slektsvåpen toppet av ridderhjel. Dette er utgangspunktet for Ørlands kommunevåpen.

Ørlands våpen er i sin form et mindre talende tegn, men er til forskjell fra de fleste andre kommunevåpen i Norge et faktisk ridderskjold. I dette tilfellet våpenet som tilhørte den for lengst utdødde slekten til fru Inger til Austrått. Opprinnelsen til alle våpenskjold er middelalderens riddervesen. I krig opptrådte ridderne i full rustning og det var da vanskelig å gjenkjenne dem. Derfor malte de individuelle tegn på sine skjold så man kunne se om det skjulte seg en venn eller fiende bak stålplatene. De mektigste adelsmennene grunnla de første kongedynastiene i middelalderen. Slik ble deres slekters våpenskjold omgjort til kongevåpen og senere også til riksvåpen og symbolene på land, som vår norske løve.

Siden Ørlands våpen er utformet av landets fremste sakkyndige er dette et både grafisk og historisk kvalitetssikret tegn. Fargene sølv/hvitt og svart gjør våpenet like godt egnet i sort-hvit framstilling som i farger. Dette er trolig en av landets eldste våpenmerker. Bakgrunnen for det er at man ofte kan beregne et våpenskjolds alder basert på dets form. Jo enklere våpenet er utformet, jo eldre er det. Årsaken er at de enkleste formene ble tatt i bruk først. Skrådelt i sort og sølv er dermed trolig en urgammel form laget for en av landets eldste ridderslekter. Jo senere en slekt fikk adelskapet jo mer komplisert ble våpenet. Dette ganske enkelt fordi alle de enkle formene allerede var tatt av andre adelsfamilier.

Som det eneste område i Trøndelag har Ørland og Bjugn en lang og synlig historie som handler om ridderstand og adel. Ikke bare det, som den eneste kommune i landet har nye Ørland et byggverk som fra det ytre til det indre forsøker å fortelle om hva ridderstanden eller adelen var, nemlig Austråttborgen.

Ridderne var middelalderens offiserer. Deres herregårder var tidens svar på våre militæranlegg. De mange herregårdene i Ørland og Bjugn ble bygget av samme grunn som tyskernes befestninger og dagens bygging av kampflybasen. Vårt landskap har i uminnelige tider vært et nøkkelområde for utøvelse av makt og territoriekontroll. Og dette er langt mer karakteristisk for Ørland-Bjugn enn at vi er kystkommuner. Spesielt siden denne historien

fortsatt er så synlig i landskapet og nå bygges opp som kommunenes viktigste virksomhet for framtiden.

Den utdødde ridderslekten som bar dette våpenet har, foruten å skrive seg inn i norsk historie og litteratur, æren for å være de første som samlet nye Ørland til en enhet. På begynnelsen av 1500-tallet klarte ridderen Otte Madssøn og hans langt mer berømte datter fru Inger, å legge nesten alle eiendommer i Ørland, Bjugn, Nes og Stjørna under seg til et samlet gods. Det er også en tilfeldighet som gjør at Austrått ligger i dagens Ørland. Dette var opprinnelig en herregård i Stjørna da grensen til dette landskapet gikk i Balsneselva. Grunnen til at Austrått ikke ble med i Bjugn kommune i 1853 var at godseierne på Austrått hadde sitt familiegravsted i kirka på Brekstad og ikke ville bytte sogn til Bjugn da kommunene delte seg. Austråttshistorien som en særegen Ørlandshistorie er dermed en temmelig moderne konstruksjon.

Det arbeides nå med et eget prosjekt for å utvikle Ørland og Bjugns viktigste historiske landskapsområder til en mer betydelig ressurs for lokalbefolkning og besøkende. To nøkkelområder i denne utviklingen er fjordlandskapet Koet med Valseidet og herregårdslandskapet Austrått. Vår kystkultur er noe vi skal satse på framover, men det som gjør oss mest særegen og peker tydeligst mot framtiden er det historiske maktlandskapet i begge kommuner. Det er i dette man best kan se de virkelig lange historiske linjene som fortsatt er aktuelle i vår samtid. Dette forholdet bør også vårt kommunevåpen speile.

Det knytter seg naturligvis sterke følelser til valget av det symbolet som skal representere oss alle inn i en felles framtid. Kommunestyrene må selv vurdere hva de opplever som riktig og begge kommunevåpen er fra før gode. Dette er en faglig anbefaling basert på en vurdering av hva som kan sies å være mest særegent med både vår felles historie og framtid og derav hva som best kan vise dette i symbolsk forstand.

Den faglige anbefalingen er derfor som følger:

- 1: Man bør ikke lage et nytt kommunevåpen for nye Ørland kommune, men heller velge ett av de eksisterende.***
- 2: Dagens kommunevåpen for Ørland oppsummerer sterkest vår mest egenartede felles historie og framtid og bør derfor foretrekkes.***

Daniel Johansen

Fagleder historie på
Ørland kultursenter
Tlf: 40283580

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
18/23	Fellesnemnda - Ørland og Bjugn kommuner	13.12.2018

KOMMUNEBLOMST OG KOMMUNEFUGL FOR NYE ØRLAND KOMMUNE

Arbeidsutvalget Ørland/Bjugn - Prosjektleders innstilling

1. Det foreslås at det gjennomføres avstemming før valg av kommuneblomst, og at det velges mellom 4 ulike blomster; engstorkenebb, marianøkleblom, nattfiol og hjertegras.
2. Det foreslås at det gjennomføres avstemming før valg av kommunefugl, og at det velges mellom 5 ulike fugler; sangsvane, vipe, tjelden, havørna og gulspurven.
3. Det foreslås at Fellesnemnda beslutter prosess, og valg av kommuneblomst og kommunefugl.

Sakens bakgrunn og innhold

Fellesnemnda har tidligere vedtatt at gruppa «visjon, symboler og felles kultur» for nye Ørland kommune skal være et politisk og administrativt samstyrt prosjekt. Det vil si at gruppa er plassert inn i den administrative prosjektorganisasjonen, og at det er en administrativ gruppe hvor politiske representanter deltar. Gruppen har fått i oppdrag å prioritere å utarbeide forslag til symboler for nye Ørland kommune.

Folkehelsevurdering

Folkehelsepolitikken er et ansvar på tvers av sektorer og samfunnsområder jfr Meld.St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter.

Administrasjonens vurdering

Begge kommuner har tidligere hatt kommuneblomst, og begge disse er med i lista over forslag til kommuneblomst for nye Ørland kommune. Kommunefugl er et nyere fenomen, og hverken Bjugn eller Ørland kommune har tidligere valgt en art som sin fugl.

Gruppen «visjon, symboler og felles kultur» har diskutert symbolene kommuneblomst og kommunefugl for nye Ørland kommune. De administrative representanter som er valgt som deltakere i gruppen er Bjørnar Harøy, Hans Eide, Gunn Kristin Ørsleie, Daniel Johansen, Skjalg Ledang, Arild Risvik, og hovedtillitsvalgte fra begge kommuner, Ann-Berit Nervik og Øyvind Haraldsvik (Gunn Karin Olsen fram til 01.08.18). De politiske representanter er Sissel Eide Fremstad (BA) og Marit Sletten (ØH). Marit Knutshaug Ervik leder gruppen på vegne av prosjektleder.

Ingrid Bjørklund, Fagleder natur Ørland Kultursenter, har på bakgrunn av oppdrag gitt fra gruppen, kommet med forslag på ulike blomster og fugler som kan være symboler for nye Ørland kommune. Artene er valgt ut med bakgrunn i at de har en spesiell tilhørighet i området, men er ikke nødvendigvis arter som kan ses over alt. Det er også arter som gjerne skulle vært med på lista, men som ikke er der fordi kommuner i nærheten allerede har dem som sin art (f.eks. Tindved som er kommuneblomst i Verdal kommune). Norsk Ornitologisk Forenings lokallag for Fosen har vært med og valgt ut og beskrevet fuglene.

Forslagene på kommuneblomst og kommunefugl kan utgjøre grunnlaget for en avstemning blant nye Ørland kommunes innbyggere. Det er også ønskelig å invitere skoleklasser til å være med å gjøre seg kjent med fuglene og blomstene, og være med å stemme. Det er ikke laget et opplegg for skolene, men de kan ta kontakt med Ørland kultursenter om de ønsker besøk eller tips.

Grappa «visjon, symboler og felles kultur» foreslår involvering av innbyggerne, og at kommuneblomst og kommunefugl skal brukes som en del av den grafiske profilen, og at symbolene skal si noe om nye Ørland kommune. Det foreslås at ny hjemmeside lanseres i Fellesnemnda 13.12.18 og at det leggs opp til avstemming på kommuneblomst og kommunefugl på ny hjemmeside i perioden 13.12.18-11.01.19. Grappa foreslår deretter at kommuneblomst og kommunefugl kommer som sak til politisk behandling i Fellesnemnda 24.01.19.

Det ble gitt en kort orientering om arbeidet fra gruppen «visjon, symboler og felles kultur» i arbeidsutvalget 13.11.18. Tilbakemeldinger fra arbeidsutvalget var blant annet at de ønsket at innbyggerne bør involveres i prosessen med valg av kommunevåpen, kommuneblomst og kommunefugl. På denne bakgrunn foreslår prosjektledelsen at fellesnemnda vedtar prosess, og valg av kommuneblomst og kommunefugl for nye Ørland kommune.

Forslag til ny kommuneblomst	
Engstorkenebb <i>Geranium pratense</i> er kommuneblomst i Bjugn. Arten er sjelden i Trøndelag og er registrert på en lokalitet på Eide (nær Høybakken). Den finnes på stein- og grusstrender og strandlinjer i pionérfase i supralitoral. Dette er ikke en art som mange kjenner, og den er valgt nettopp fordi den er sjelden i området. Foto: ukjent	

Marianøkleblom *Primula veris* er kommuneblomst i Ørland.

Finnes spredt i hele den nye kommunen.

Slektsnavnet *Primula* betyr "den første om våren", og den er lett å få øye på i både veikanter og bakker. Den er kjent under mange navn som dvergnykkel, himmelsnykkel, og er en tradisjonell legeplante.

Foto: Rolv Hjelmstad

Nattfiol *Platanthera bifolia*

Nattfiol finnes spredt på rik kystlynghei i hele den nye kommunen. Nattfiol er både vakker og velduftende og lett å kjenne. Nattfiol lukter spesielt sterkt om kvelden når den tiltrekker seg nattsvermere. Vokser i ulike typer slåtte- og beitemark, veikanter, lyngheier og (beita) skog.

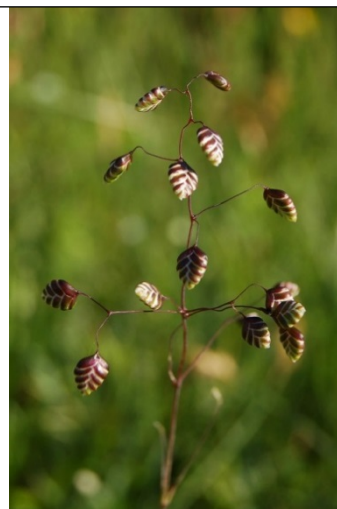
Foto: Tove Rimestad

Hjertegras *Briza media*

Et av de best kjente grasene blant folk fordi det er lett gjenkjennelig og fint å se på. Et spesielt vakkert gras med hjerteformede småaks. Graset finnes spredt i hele kommunen. I Trøndelag kaldt «Bevende hjerte»

Foto: Bolette Bele

Forslag til kommunefugl	
Sangsvanen er, med et vingspenn på over to meter, en av de største fuglene vi har. Den karakteristiske lyden er et velkjent innslag her ute på vinteren. Ørland er en av de viktigste overvintringsområdene for arten i Norge.	
Vipe er en karakterfugl for landbruket, og en art med historie langt tilbake for området. For mange er den et av de viktigste vårtegnene. Arten har imidlertid hatt en dramatisk nedgang de siste årene, likevel er det noen par som fortsatt hekker i området, og er fremdeles et innslag i faunaen her ute.	
Tjelden er en av de mest velkjente vadefuglene vi har i Norge. Den er sterkt knyttet til kysten, og er for mange et sikkert vårtegn. Den er et sikkert innslag i de store fjærområdene her ute, og noen velger også å overvintre her ute.	

Havørna er vår største, og kanskje den mest majestetiske rovfuglen vi har langs kysten. Her ute har vi en av de tetteste bestandene i hele landet. Vi finner den hele året, både inne på fjellene og ute på skjær og holmer. Samtidig har de en av de mest karakteristiske lydene her ute på kysten.

Gulspurven er en av de flotteste fuglene vi har. De kommer gjerne innom foringsplassen på vinteren, og de kan samle seg i imponerende store flokker over åkrene vinterstid. Den flotte gulfargen og den karakteristiske sjutelle-lyden gjør den til en av våre mest gjenkjennbare fugler.

Foto: ukjent

